

Голѣмата тѣга отъ смъртта на Славейкова бурно се изрази въ траури събрания и скърбящи статии за него и за творчеството му, появили се въ нашия и чуждия печать. Цѣнни статии въ нашия печат по този поводъ се появиха: на първо място отъ д-ръ К. Кръстевъ, неговъ близъкъ приятел, статията „Пенчо Славейковъ“, печатана въ „Дем. Прѣгледъ“ и прѣди това четена на Славейковото утро въ Народния театъръ, въ която се прави художественъ анализъ на неговото творчество; послѣ отъ Бож. Ангеловъ — „Пенчо Славейковъ — поетъ борецъ“, въ в. „Прѣпорецъ“, въ която се разглежда борческия елементъ въ творчеството на П. Сл.; отъ Ек. Каравелова — „Спомени за Пенчо Славейковъ“, четени на утрото въ Нар. Театъръ и печатани послѣ въ сп. „Съвр. Мисълъ“, която статия съдържа, освѣнъ цѣнните лични спомени на авторката ѝ, и цѣнни материали за биографията на Славейкова; отъ Ц. Церковски въ в. „Камбана“ — лични спомени, възпроизведени съ живъ и увлекателенъ езикъ; отъ Д. Бабевъ въ в. „День“, отъ Г. Негенцовъ въ „Съвр. Мисълъ“ и пр..

Смъртта на Сл., изглежда, извика по-скорошното издаване, както извѣсти вече неговиятъ издателъ Ал. Паскалевъ, на слѣднитѣ непечатани още трудове на поета: Литературно-критични статии, Писма изъ Македония, Писма изъ Русия, Впечатления отъ Цариградъ, Гърция и Римъ, и други публикувани и непубликувани стихотворения, Пътни бѣлѣжки и пр.. И това ще бѫде послѣдниятъ даръ, който осиротѣлото отечество на поета ще получи отъ своето морно дѣте...

X

Изтеклата литературна година, прѣкъсната неочеквано отъ войната, отстяла твърдѣ много по своя активъ на прѣдшественицата си. Впрочемъ за активъ по това, което се отпечата прѣзъ миналата година — твърдѣ малко може да се говори. Отпечатани бѣха и издадени твърдѣ малко оригинални книги отъ български писатели. Такива смогнаха да издадатъ само нѣкои отъ по-младите писатели. При все това, обаче, напорѣтъ, който се чувствува отъ послѣдните нѣколко години въ литературата ни, не спрѣ. Едно силно стремление за завладѣване формитѣ и пижтищата на литературното изкуство се чувствува и прѣзъ изтеклата година. Постепенно, макаръ и трудно, освобождаване на българския писател отъ чуждото влияние и появяване контуриятѣ на едно самобитно творчество вече почна да се долавя.

Псевдомодернизмътъ, отъ който частъ отъ българските писатели още не сѫ се изцѣрили, се прѣдставляше и застѫпваше прѣзъ изтеклата година отъ крѣга начинающи около списанието на Страшимирова. Липсата, обаче, въ този крѣгъ на силенъ писателъ, който да стане изразителъ, както съ образци, така и теоретически, на новото течение, осъни съ неуспѣхъ неумѣлите домогвания по декадентството и символизма на тоя крѣгъ и показа безсилето му за животъ.

Най-голѣмъ стремежъ и прѣзъ изтеклата година се забѣлѣзваше къмъ драмата. Почти всички извѣстни български писатели се отдалоха